

Principer för kommunala insatser på bredbandsområdet

”

En sund konkurrens leder till att varor och tjänster utvecklas gynnsamt för konsumenterna. Detta gäller även bredbandsmarknaden.

Dan Sjöblom, generaldirektör Konkurrensverket

”

Sverige behöver investeringar i bredband från många operatörer, för att en hållbar konkurrens utan nya infrastrukturmonopol ska uppstå. För att vi ska uppnå detta är operatörernas möjlighet att få tillträde till kommunal mark och till stadsnätens fiber mycket viktig.

Göran Marby, generaldirektör kommunikationsmyndigheten PTS

”

Kommuner, landsting och regioner vill kunna effektivisera sin service till medborgare och företag med hjälp av modern teknik och elektronisk kommunikation till rimliga priser i hela landet. Därför är det angeläget att det nu skapas förutsättningar för effektiv konkurrens och en god samverkan mellan privata och offentliga aktörer för att nå de omfattande investeringsmål som vårt land står inför.

Anders Knape, ordförande Sveriges Kommuner och Landsting

Inledning

Sverige är idag en ledande IT-nation och står sig väl i internationella sammanhang både vad gäller användningen av IT och tillgången till bredband. Sverige har som ett av få länder i världen haft en bredbandspolitik sedan slutet av 1990-talet. Denna bredbandspolitik har hittills varit inriktad på att främja ökad tillgång till elektronisk infrastruktur och bredbandtjänster. Genom regeringens Bredbandsstrategi för Sverige aviseras nu en tydligare inriktning mot att förbättra konkurrensen och förutsättningarna för marknadens aktörer.

Medborgare och företag ska få tillgång till bättre bredbandstjänster genom väl fungerande konkurrens på bredbandsområdet. Ambitionen är att Sverige bör vara världens mest uppkopplade och avancerade land när det gäller elektronisk kommunikation.

Statens roll är att se till att marknaden fungerar effektivt och att förutsättningar för att driva verksamhet är goda i hela landet. Här nedan presenteras ett antal vägledande principer vars syfte är att främja bredbandsutvecklingen genom att underlätta samspelet mellan privata och offentliga aktörer, allmänt verka för god konkurrens på bredbandsmarknaden och bidra till att inte belasta domstolsväsendet mer än nödvändigt

Det bör påpekas att dessa principer inte ska ses som ett förhandsbesked rörande tolkning av gällande lagstiftning på området. Sådan tolkning ankommer ytterst på domstolar att göra.

Önskvärda kommunala insatser för att främja bredbandsutbyggnad

Allmänt

Kommuner ska, som företrädare för allmänna samhällsintressen, i översikts- och detaljplanarbetet beakta behoven av utbyggnad av bredbandskommunikation i kommunen.

Kommuner bör verka för god konkurrens på alla områden, inklusive bredbandsområdet, och eftersträva god dialog med det privata näringslivet rörande konkurrensfrågor.

Kommuner bör undvika monopolisering av infrastrukturen, till exempel genom exklusivitetsavtal oavsett om det är en privat eller offentlig aktör.

Parallelltablering av fiber bör främjas där så är möjligt och lämpligt.

Privata och offentliga aktörer ska inte utan sakliga skäl ges olika villkor i överenskommelser eller vid tecknade avtal.

Kommunen som markägare

Kommuner bör ha en policy som klargör hur tillgång till kommunal mark för bredbandsutbyggnad och annan infrastrukturutbyggnad kan tillgodoses. Policyn bör klargöra rutinerna för grävstillstånd och tecknande av markavtal.

Vid framtagande av policyn bör värdet av såväl fungerande elektroniska kommunikationer och konkurrens på bredbandsmarknaden som övriga allmänna samhällsintressen beaktas.

Kommunen bör hantera alla aktörers önskemål utan tidsutdräkt och utan ovidkommande hänsyn. När det är lämpligt att upplåta kommunens mark för bredbandsutbyggnad bör markavtal tecknas på skäliga och icke diskriminerade villkor. Information om policy, rutiner och avtalstecknande ska publiceras och finnas allmänt tillgängligt, till exempel via kommunens webbplats.

Kommunen bör aktivt verka för samordning av grävarbeten och att samförläggning av ledningar sker.

Kommunen som ägare av bredbandsnät

Svensk bredbandspolitik baseras på att marknaden i första hand ska tillgodose behovet av bredband. Kommunal aktörer bör träda in endast när kommersiella marknadsförutsättningar inte föreligger.

Kommunal verksamhet på bredbandsområdet ska drivas utan vinstsyfte, utan underprissättning och med transparent redovisning av kostnader.

Kommunal säljverksamhet och förfaranden i kommunal säljverksamhet kan i enlighet med 3 kap 27 § konkurrenslagen (2008:579) förbjudas om de snedvrider eller hämmar konkurrensen eller är ägnade att snedvrida eller hämma konkurrensen. *Exempel på säljverksamhet eller förfaranden i säljverksamheten som kan komma att förbjudas är när kommunen överskrider den kommunala kompetensen, tillämpar prissättning under självkostnad, inte ger tillträde till infrastruktur på skäliga och icke diskriminerande villkor, eller agerar selektivt, det vill säga utan sakliga skäl behandlar aktörer olika.*

När kommunala aktörer ger tillträde till den egna infrastrukturen ska det ske på skäliga och icke diskriminerande villkor. I första hand bör detta gälla tillträde till kanalisation respektive svart fiber, men beroende på marknads-situation, kan detta även gälla (överförings-) kapacitet.

I tillträdet till den egna infrastrukturen ska kommunen, på alla nivåer i värdekedjan, beakta behovet av att undvika monopolisering av infrastrukturen, till exempel genom exklusivavtal med enskild operatör, oavsett om det är en privat eller offentlig aktör.

I de fall kommunala stadsnät agerar på kapacitets- eller tjänstebaserad nivå bör kommunen, i egenskap av ägare, regelbundet ompröva om rådande behov skulle kunna tillgodoses genom privatfinansierade aktörer. Omprövning av säljverksamheter och förfaranden däri bör ske i enlighet med konkurrenslagen. *En sådan omprövning bör ta sin utgångspunkt i 3 kap 27§ konkurrenslagen och ske årligen.* Säljverksamheter och förfaranden som skulle kunna träffas av förbud bör inte etableras, fortgå eller expandera.

Kommunen bör verka för att kommunala bostadsföretag, inom ramen för gällande lagstiftning, beaktar behovet av konkurrens och valfrihet för slutkunder. Avtal som ger en operatör exklusiv distributionsrätt i hela fastigheten och som stänger ute andra leverantörer från att tillhandahålla tjänster via parallell infrastruktur i fastigheten bör undvikas.

”

Konkurrensverket

Konkurrensverket har ett konkurrensfrämjande uppdrag och tillämpar konkurrenslagen. Visionen är välfärd genom väl fungerande marknader. Konkurrensverket strävar efter effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för konsumenterna. Bredbandsbranschen är ett av Konkurrensverkets prioriterade områden vad gäller både konkurrensfrämjande verksamhet och lagtillämpning. Reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet, liksom övriga konkurrensregler, kan under vissa förutsättningar tillämpas på kommuners bredbandsverksamhet om konkurrensen begränsas eller hotar att begränsas.

”

Kommunikationsmyndigheten PTS

PTS arbetar på olika sätt för en fungerande konkurrensutsatt marknad, där i första hand privata aktörer levererar ett brett utbud av elektroniska kommunikationstjänster. PTS uppdrag begränsar sig dock inte till att arbeta gentemot privata operatörer, eftersom även offentliga aktörers agerande är viktigt för att marknaden ska fungera. Därför har PTS under de senaste åren uppmärksammat kommunernas viktiga roll för en fortsatt positiv utveckling av konkurrensen på bredbandsmarknaden. PTS utgångspunkt är att kommunala aktörer ska agera konsekvent för att främja investeringar från bredbandsoperatörer, i sin roll som ägare av stadsnät, som fastighetsägare och som ansvariga för tillträde till kommunal mark. PTS vill också betona att kommunala satsningar är viktiga som komplement där kommersiella initiativ saknas.

”

Sveriges Kommuner och Landsting

Väl fungerande konkurrens på bredbandsmarknaden är en viktig fråga för förbundets medlemmar genom att det ökar tillgången till moderna och innovativa IT-lösningar och tillhörande bredbandskommunikation i alla delar av landet. Detta är i sin tur en förutsättning för att kommunal sektor ska kunna disponera sina resurser effektivt och värna om kvalitet och service inom sina kärnområden – vård, skola, omsorg och samhällsplanering.